

ת"פ 56923/05/19 - מדינת ישראל נגד היבא עואד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 56923-05-19 מדינת ישראל נ' עואד

לפני כבוד השופט שאול אבינור

המאשימה: מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד צחי יונגר

פרקליטות מחוז תל-אביב (פלילי)

נגד

הנאשמת: היבא עואד

ע"י ב"כ עו"ד ציון אמיר

גזר דין

א. רקע כללי ופרטי הסדר הטיעון שנערך בין הצדדים:

1. הנאשמת הורשעה בביצוע עבירות של **שימוש במסמך מזויף**, לפי הוראות סעיף 420 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), ו**קבלת דבר במרמה**, לפי הוראות סעיף 415 רישא לחוק העונשין.
2. ההרשעה ניתנה על יסוד הודאת הנאשמת בעובדות כתב האישום המתוקן, שהוגש כחלק מהסדר הטיעון שנערך בין הצדדים. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם על תיקון כתב האישום, לנוסח שיפורט להלן, וכן הוסכם לעתור במשותף לקבלת תסקיר שירות המבחן, שלבקשת ההגנה ייבחן את סוגיית הרשעתה בדין של הנאשמת. המאשימה הודיעה, עם זאת, כי היא עומדת על הרשעתה של הנאשמת בדין (בפרוטוקול, עמ' 1 שורה 14 ואילך).
3. בעובדות כתב האישום המתוקן נטען, בתמצית, כלהלן:
 - במהלך שנת 2013 למדה הנאשמת לימודי רפואה באוניברסיטת בן-גוריון. עובר ליום 21.07.13 או בסמוך לכך, זייפה הנאשמת - בעצמה או באמצעות אחר - את גיליון הציונים הנושא את שמה והנחזה להיראות כמסמך רשמי מהפקולטה לרפואה באוניברסיטת בן גוריון, ויצרה שני גיליונות ציונים מזויפים.
 - הזיוף בא לידי ביטוי באופן הבא: הנאשמת שינתה ציוני קורסים נמוכים לציונים גבוהים יותר, מחקה שמות קורסים אותם למדה והוסיפה שמות קורסים אותם לא למדה, ובכך יצרה מצג שווא.
 - הזיוף ומצג השווא נעשו על מנת לאפשר לנאשמת להתקבל ללימודי רפואה במכון הטכנולוגי לישראל (להלן - הטכניון), ועל מנת לאפשר לה לקבל הקלות אקדמיות במהלך לימודיה שם.
 - ביום 21.07.13 הגישה הנאשמת לטכניון גיליון ציונים מזויף על מנת להתקבל ללימודי הרפואה שם. בהמשך, במהלך חודש ספטמבר 2013 הגישה הנאשמת לטכניון גיליון ציונים מזויף נוסף על מנת לקבל הקלות אקדמיות במסגרת לימודיה.

- בהתבסס על גיליונות הציונים המזויפים ומצג השווא הנחזה מהם התקבלה הנאשמת ללימודים בפקולטה לרפואה בטכניון וקיבלה במרמה הקלות אקדמיות באחד עשר קורסים.
- בין שנת 2013 לבין שנת 2016 למדה הנאשמת בפקולטה למדעי הרפואה בטכניון. בשנת 2016 ביקשה הנאשמת להתקבל לתכנית MD/MPH באוניברסיטת תל אביב, המיועדת למועמדים אשר סיימו שלוש שנות לימודי רפואה במוסדות בארץ ומבקשים להתקבל ללימוד רפואה באוניברסיטת תל אביב.
- במהלך חודש מרץ 2016 או בסמוך לכך זייפה הנאשמת - בעצמה או באמצעות אחר - את גיליון הציונים הנושא את שמה והנחזה להיות מסמך רשמי מהפקולטה לרפואה בטכניון. הזיוף בא לידי ביטוי באופן הבא: הנאשמת שינתה ציוני קורסים נמוכים לציונים גבוהים יותר, מחקה שמות קורסים אותם למדה והוסיפה שמות קורסים אותם לא למדה, ובכך יצרה מצג שווא.
- עובר ליום 10.03.16 הגישה הנאשמת מועמדות ללימודים באוניברסיטת תל אביב במסגרת תכנית MD/MPH הנ"ל. בהתבסס על גיליונות הציונים המזויפים ומצג השווא הנחזה מהם מצאה ועדת הקבלה של אוניברסיטת תל אביב את הנאשמת כמתאימה לקבלה ללימודים בתכנית. רק משהתגלה מצג השווא ביטלה אוניברסיטת תל אביב, ביום 16.01.17, את מועמדותה של הנאשמת.
- 4. הנאשמת הודתה בעובדות כתב האישום המתוקן והורשעה על יסוד הודאתה בעבירות בהן הואשמה, כאמור בפסקה 1 דלעיל. בית המשפט נעתר לבקשות הצדדים והורה לשירות המבחן להכין תסקיר בעניינה של הנאשמת, שיתייחס גם לאפשרות ביטול הרשעתה בדיון.

ב. עיקרי תסקירי שירות המבחן:

- 5. תסקיר שירות המבחן (מיום 28.02.21) עמד בהרחבה על נסיבות חייה של הנאשמת, רווקה ילידת שנת 1992 (בת 29 שנים כיום), המתגוררת בבית משפחתה ביישוב טמרה שבצפון. הנאשמת מסרה לשירות המבחן כי בשנת 2020 השלימה את לימודי הרפואה באוקראינה, שם למדה ארבע שנים. בתסקיר צוין כי הנאשמת אינה עובדת אלא מסייעת לאמה שחלתה.
- 6. שירות המבחן התרשם כי הנאשמת גדלה בבית נורמטיבי ובמשפחה תומכת. עם זאת, נוכח החזרתיות שבהתנהגות הנאשמת על-פני תקופה, העריך שירות המבחן כי לנאשמת קושי בהתמודדות עם מצבי לחץ. הגם שהנאשמת שללה נזקקות טיפולית היא ביטאה מוכנות להשתלבות בהליך טיפולי. בנסיבות אלה, וכאשר שירות המבחן העריך כי גורמי הסיכוי עולים על גורמי הסיכון, המליץ השירות על שילוב הנאשמת בקבוצה טיפולית ייעודית בתחום המרמה וכן דחיית הדיון, בהתאם.
- 7. בתסקיר המשלים (מיום 28.06.21) עמד שירות המבחן על פרטי ההליך הטיפולי בו שולבה הנאשמת. על פי המידע שקיבל השירות, הנאשמת השתלבה כראוי בהליך הטיפולי וגילתה מחויבות ומסירות. עוד מסרה הנאשמת כי החלה בעבודה אדמיניסטרטיבית חדשה בקופת חולים ובמוסד לביטוח לאומי, בוועדות רפואיות. שירות המבחן התרשם באופן חיובי הן מהשתלבות הנאשמת בהליך הטיפולי והן מנטילת האחריות והחרטה. בנסיבות אלה, וגם עקב גילה הצעיר של הנאשמת ועל מנת שלא לפגוע בתפקודה התעסוקתי, המליץ שירות המבחן על ביטול הרשעתה בדיון של הנאשמת, בכפוף לצו מבחן למשך שנה וחצי וצו של"צ (בהיקף של 150 שעות).
- 8. בשל דחיית מועד הדיון שנקבע לשמיעת הראיות והטיעונים לעונש על רקע שביתת הפרקליטים

הורה בית המשפט על עריכת תסקיר משלים נוסף. בתסקיר נוסף זה (מיום 14.09.21) עדכן שירות המבחן כי הנאשמת מתמידה בהליך הטיפול ומנצלת אותו באופן חיובי, לרבות לצורך התבוננות פנימית. שירות המבחן העריך כי המשך הטיפול יפחית את הסיכון להישנות העבירות וחזר על המלצותיו הקודמות.

ג. עיקר הראיות והטיעונים לעונש:

9. מטעם המאשימה לא הוגשו ראיות לקביעת העונש. ב"כ המאשימה הפנה בטיעוניו לעובדות כתב האישום המתוקן בהן הודתה הנאשמת, ועמד על הערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה ממעשיה: ההגנה על טוהר והמידות וניקיון הכפיים בלימודים האקדמיים, והשמירה על השוויון וההוגנות בסיכויי קבלתם של מועמדים ישרים ללימודי רפואה - מקצוע הנמצא בלב העשייה הציבורית.
10. ב"כ המאשימה הדגיש את נסיבות החומרה של ביצוע העבירות, ובמיוחד את התמשכותן לאורך תקופה והשימוש בשני מסמכים מזויפים שהוגשו לשני מוסדות אקדמיים - פרמטרים שהצטברותם יחדיו מלמדת על הן על תכנון מוקדם והן על תעוזה. בנסיבות אלה, כך לשיטת ב"כ המאשימה, עניינה של הנאשמת אינו מתאים כלל ועיקר לביטול ההרשעה, שכן אופיין של העבירות אינו מאפשר לעשות כן. בהקשר זה הדגיש ב"כ המאשימה את חשיבותה של ההרתעה, נוכח קלות ביצוע העבירות, הקושי שבחשיפתן והצורך בהעברת מסר חד משמעי ובלתי מתפשר בנוגע לשימוש בציונים מזויפים לצורך קבלה ללימודים אקדמיים בכלל וללימודי רפואה בפרט. ב"כ המאשימה הוסיף וטען כי הנאשמת גם לא המציאה אסמכתא לכך שהרשעתה תגרום לה לפגיעה קונקרטית כאשר היא המשיכה בחייה, למדה רפואה באוקראינה וכיום אף עובדת בתחום הרפואי.
11. בנסיבות אלה עתר ב"כ המאשימה לקביעת מתחם עונש הולם מחמיר, שבין מספר חודשי מאסר בפועל, לנשיאה בדרך של עבודות שירות, לבין 12 חודשי מאסר בפועל. אשר לגזירת עונשה של הנאשמת בתוך מתחם העונש ההולם ציין ב"כ המאשימה, בהגנותו, כי נוכח היעדר העבר הפלילי ונטילת האחריות יש לגזור את עונשה בתחתית המתחם, אך בד בבד עתר להשתת שישה חודשי מאסר בפועל לנשיאה בעבודות שירות.
12. ב"כ הנאשמת, מצידו, הגיש כראיות לקביעת העונש אסופת מסמכים (ס/1), הגם שחלק ניכר מהם מתייחס לבני משפחתה של הנאשמת (דהיינו: פירוט הישגים של בני המשפחה, כמו גם מצבה הרפואי של האם). לעניין הנאשמת הוגשו תעודות אודות הצטיינות בלימודים ופעילות התנדבותית, תעודה מאוניברסיטה באוקראינה וכן אישור על השתתפותה העכשווית של הנאשמת ב"לימודי השלמה קליניים".
13. בטיעוניו לעונש הרחיב ב"כ הנאשמת אודות נסיבותיה האישיות הייחודיות של הנאשמת, שמטעמי צנעת הפרט לא יפורטו כאן. לשיטת הסניגור, נסיבות אלה, בצירוף ההחמרה במצבה הרפואי של האם, הן שעמדו ברקע ביצוע העבירות, ולפיכך מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים עקב מעשיה של הנאשמת היא מינימלית. באותה תקופה נפגע שיקול דעתה של הנאשמת, בפרט בהתחשב בכך - כך לטענת הסניגור - כי חששה שלא תתקבל ללימודי הרפואה היה חשש שזו נוכח ציוניה הגבוהים.
14. עוד עמד הסניגור, ובהרחבה, על הנתונים החיוביים העולים מתוך תסקירי שירות המבחן ונקודות הקולה הרבות שיש לזקוף לזכות הנאשמת. ב"כ הנאשמת הדגיש, בין השאר, את גילה הצעיר של

הנאשמת בעת ביצוע המעשים, את התיקונים המהותיים שנערכו לקולה בכתב האישום, ואת חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות ועד להגשת כתב האישום.

15. ב"כ הנאשמת הדגיש כי לימודי הרפואה הם חלום ארוך שנים של הנאשמת, כאשר בתקופה החולפת מאז גילוי העבירות תלוי גורלה על בלימה. הגם שב"כ הנאשמת אישר כי לא מצא פסיקה שעניינה בביטול הרשעה לעניינם של רופאים (בפרוטוקול, עמ' 8 שורה 20 ואילך), הוא הפנה למקרים אחרים שלשיטתו חמורים כמה וכמה מונים מעניינה של הנאשמת. הסניגור המלומד עתר אפוא, בכל לשון של בקשה, לאפשר לנאשמת להגשים את חלומה ולקבל רישיון לעיסוק ברפואה בישראל. הרשעתה בדין עלולה, חלילה, לעמוד לנאשמת לרועץ בעת שתעמוד בפני ההסתדרות הרפואית לצורך קבלת רישיון לעבודה כרופאה.

16. לבסוף הנאשמת, בדברה האחרון לעונש, דיברה באריכות ובהתרגשות רבה. הנאשמת תיארה בושה וחרטה, תוך תיאור מעשיה כ"טעות איומה" (בפרוטוקול, עמ' 13 שורה 17). הנאשמת ציינה כי היא עוזרת ותורמת למשפחתה ולחברה בכלל, וביקשה כי בית המשפט יחמול עליה.

ד. קביעת מתחם העונש ההולם וסוגיית ההרשעה:

17. בהתאם להוראות חוק העונשין, בעת גזירת עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם לאירוע שבגיני הורשע הנאשם ולאחר מכן לגזור את עונשו בתוך מתחם זה. קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה בהתאם לעיקרון ההלימה, כאשר בהקשר זה יתחשב בית המשפט בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

18. מקובל עליי טיעון ב"כ המאשימה לעניין הערכים החברתיים, שנפגעו כתולדה מביצוע העבירות על ידי הנאשמת. יחד עם זאת, בקביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב כאמור במדיניות הענישה הנהוגה ומדיניות זו - לרבות כהשתקפותה בפסיקה שהגיש ב"כ המאשימה - מצביעה על רף חומרה תחתון נמוך במידה ניכרת מהרף לו הוא טען (ר' למשל רע"פ 5522/09 **לשצינסקי נ' מדינת ישראל** (06.09.09), בו נגזר עונש של מאסר מותנה וקנס כספי; ע"פ (מחוזי ב"ש) 9864-09-15 **מדינת ישראל נ' אבו הדובה** (02.12.15); והשווה גם עפ"ג (מחוזי ים) 47627-12-16 **אמר נ' מדינת ישראל** (11.06.17), רע"פ 5949/17 **אמר נ' מדינת ישראל** (25.07.17)). מכל מקום, בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות דנא, כפי שפורטו לעיל, ותוך התחשבות במדיניות הענישה הנהוגה, אני קובע את מתחם העונש ההולם לאירוע מושא כתב האישום המתוקן בין ענישה צופה פני עתיד וענישה נלווית לבין עונש של 9 חודשי מאסר בפועל.

19. אין מחלוקת, וכאמור גם ב"כ המאשימה טען כך, כי בנסיבות העניין יש לגזור את דינה של הנאשמת ברף התחתון של מתחם העונש ההולם, ועל כן הסוגייה שנותר לדון בה היא סוגיית הרשעתה בדין של הנאשמת. כידוע, כלל הדין הוא כי משנקבעו על ידי בית המשפט עובדות המגבשות עבירה פלילית - בין לאחר שמיעת הראיות ובין על יסוד הודאת הנאשם - על בית המשפט להרשיע את הנאשם בעבירה הרלוואנטית.

20. האפשרות לנקוט בדרך החריגה של הימנעות מהרשעה היא שמורה רק לאותם מקרים מיוחדים ויוצאי דופן בהם מתקיימים שני התנאים המצטברים, אשר נקבעו בע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת**

ישראל, פ"ד נב (3) 337, 342 (1997), כלהלן:

ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם.

שנית, סוג העבירה מאפשר לוותר, בנסיבות המקרה המסוים, על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים (להלן - **הלכת כתב** והתנאי הראשון והתנאי השני, בהתאמה).

21. יש לציין, כי במהלך השנים הרבות שחלפו מאז שניתנה הלכת **כתב** חזר בית המשפט העליון על ההלכה ואשרר הן את תוקפה והן את תנאיה (ר', למשל, רע"פ 8458/18 **שטרר נ' מדינת ישראל** (04.04.19), רע"פ 2403/19 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (07.04.19)).

22. אשר לעניינה של הנאשמת, על פני הדברים **התנאי השני** אינו מתקיים לגביה. עסקין בנאשמת שהשתמשה במסמכים מזויפים ויצרה מצגי שווא, באופן שפגע בשלושה מוסדות אקדמיים: אוניברסיטת בן גוריון, שגיליון הציונים שהעניקה לנאשמת זויף; הטכניון, שעל יסוד גיליונות הציונים המזויפים ומצג השווא העולה מהם קיבל את הנאשמת ללימודי הרפואה והעניק לה הקלות אקדמיות; ולבסוף אוניברסיטת תל אביב, שעל יסוד גיליונות הציונים המזויפים ומצג השווא העולה מהם מצאה אותה כמתאימה לתכנית מיוחדת בפקולטה לרפואה. יתר על כן, מדובר בהתנהגות עבריינית שלא רק חזרה ונשנתה, אלא גם התמשכה על פני תקופה ממושכת, ועל כן לא ניתן לראותה כמעידה חד פעמית.

23. ב"כ הנאשמת רימז בטיעונו כי זיוף גיליונות הציונים נעשה על ידי אמה של הנאשמת ועל רקע זה הושמטו עבירות הזיוף מכתב האישום המתוקן (בפרוטוקול, עמ' 10 שורה 25 ואילך), שבטענתו גם צוין כאמור כי הנאשמת זייפה את גיליונות הציונים "בעצמה או באמצעות אחר". ואולם, בעניין זה אין כדי להעלות או להוריד לעניין הנסיבות המחמירות הנ"ל: הביצוע הממושך מלמד על תכנון ועל תעוזה, אף אם מעשה הזיוף עצמו נעשה על ידי מאן דהוא אחר. ברור אפוא כי במקרה דנא סוג העבירה בנסיבותיה אינו מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, ואין תמה בדבר שלא הובא על-ידי ההגנה מקרה דומה שבו אמנם בוטלה הרשעה בדיון.

24. לעניין **התנאי הראשון** של הלכת **כתב**, אף הוא לכאורה לא מתקיים כאן שכן הלכה למעשה לא הוכחה לפניי פגיעה קונקרטית בנאשמת כתולדה מן ההרשעה. זאת, מהטעם שלא הובאו לפניי ראיות לכך שהתעודה אותה קיבלה הנאשמת מאוניברסיטה באוקראינה עשויה להיות מוכרת בישראל לצורך מתן רישיון לעיסוק ברפואה, ואף לא לכך שההרשעה עלולה לפגוע בעיסוקה הרפואי-אדמיניסטרטיבי של הנאשמת כיום. יחד עם זאת, סביר בעיני טיעון הסניגור כי הרשעתה בדיון של הנאשמת בתיק זה אכן עלולה לפגוע בסיכוייה לקבלת רישיון לעסוק כרופאה בישראל.

25. ואולם, דווקא בהקשר זה לא ניתן לקבל, כלל ועיקר, את טיעון ההגנה. כידוע, עיסוק ברפואה הוא עיסוק הדורש מהימנות ברמה הגבוהה ביותר, נוכח עיסוקם של רופאים - פשוטו כמשמעו - בחיי אדם, וממילא מצבי הלחץ הקשים בהם הם נתונים עקב עיסוקם הרגיש. והנה, ההגנה עותרת לפניי לביטול הרשעתה של הנאשמת - שכשלה באופן חוזר ונשנה במצבי לחץ, בהם השתמשה במסמכים מזויפים, הציגה מצגי שווא וקיבלה דבר במרמה - והכל **על מנת לאפשר לה לעסוק במקצוע הרפואה**, מקצוע הכרוך בדרישות אמון גבוהות דווקא במצבי לחץ. פשיטא שלא ניתן לקבל קו טיעון זה ועל כן אין אפשרות להורות על ביטול הרשעתה בדיון של הנאשמת.

26. לבסוף יש לגזור את עונשה של הנאשמת בתוך מתחם העונש ההולם. לעניין זה יש להתחשב בנקודות הקולה העומדות לזכותה של הנאשמת, ובהן נטילת האחריות, היעדר העבר הפלילי, הגיל

הצעיר ושאר הנסיבות החיוביות העולות מתסקירי שירות המבחן וראיות ההגנה לעונש (1/ס). כאמור, גם ב"כ המאשימה הסכים בטיעונו כי גזירת עונשה של הנאשמת צריכה להיעשות בתחתית מתחם העונש ההולם, ובכל מקרה זו המסקנה המתבקשת.

ה. סוף דבר:

27. אשר על כן - ובהתחשב בשיקולים לכך חומרה ולכך קולה, אשר פורטו לעיל - אני מותיר את הרשעת הנאשמת על כנה וגוזר עליה את העונשים הבאים:

(א) מאסר על תנאי למשך 3 חודשים, אותו לא תישא הנאשמת אלא אם כן תעבור, תוך שלוש שנים מהיום, עבירה מהעבירות בהן הורשעה.

(ב) קנס בסך של 2,000 ₪, או 5 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם בארבעה תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 01.02.22 ובכל אחד בחודש שלאחריו. היה והנאשמת לא תשלם את אחד התשלומים במועד תועמד כל יתרת הקנס לפירעון מיד.

(ג) שירות לתועלת הציבור בהיקף של 150 שעות. השירות יבוצע, בהתאם לתכנית שגיבש שירות המבחן, החל במועד שייקבע שירות המבחן בהקדם האפשרי.

מובהר בזה לנאשמת כי אם היא לא תמלא אחר הוראות צו השירות יהא בית המשפט רשאי לבטל את צו השירות ולהטיל עליה, במקום צו השירות, עונש נוסף.

(ד) צו מבחן, לתקופה של 18 חודשים מהיום.

מובהר בזה לנאשמת כי אם היא לא תמלא אחר הוראות צו המבחן ולא תשתף פעולה עם קצין המבחן, יהא בית המשפט רשאי לבטל את צו המבחן ולגזור עליה, במקום צו המבחן, עונש נוסף.

ניתן בזה צו כללי, לעניין מוצגים, לשיקול דעתו של קצין משטרה.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח העתק גזר דין זה לשירות המבחן.

ניתן היום, ד' טבת תשפ"ב, 08 דצמבר 2021, במעמד הצדדים.